

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu: 1 lună 35 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru monocrobie: 1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate: 1/2 an 10 franci, 1/4 an 20 franci, 1 an 40 franci.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.
Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.
Se prenumără și la poste și la librării.
Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.
Numeri singuratici à 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiun

Reînnoirea pactului economic.

IX.

Al doilea nuntiu austriac.

— Articol final. —

În acest document deputațiunea austriacă declară dela început, prin graiul referentului său, că „nu poate privi ca o concesiune preventivă” cele propuse în renunțitul ungar, „ea (deput. austr.) nu își a putut să-și impună de umire luând cunoștință de propunerile deputațiunii ungare.

Urmează lămuriri privitor la controversa, voluntară ori involuntară, despre „paritate” influenței asupra afacerilor externe, și scrie:

„Dându-și silință a evita tonul polemic, care adese-ori caracterizează discuțiile adversarilor politici, ton însă deplasat între membrii a două corporațiuni, care sânt chemate a regula, în mod nepreocupat, obiectiv și al omului de stat relațiunile reciproce ale celor două state, — totuși nu putem trece cu vederea unele observații cuprinse în documentul onor. deputațiunii ungare. Deputațiunea austriacă nici pe departe nu s'a gândit a lua o poziție de scrimatori (Fechterstellung)... Membrii deputațiunii austriace au fost cunoscute deasemenea pertractările, ba și însuși textul sancțiunii pragmatice, prin urmare n'a fost de loc trebuință de a cita partea respectivă și încă în text latin, din sarciniune.... Și raporturile de drept public reciproc sânt în pres cunoscute fiecăruia om politic, încât se fi trebuit de o îndiguitare asupra condițiilor, în cari a fost încheiat pactul dualistic dela 1867...”

Aci e cuprins un bobârnac în pentru lăundărosia și grandomania jidano-maghiară, exagerată într'adins de Ovrelul Falk.

Referentul renunțului, void a scoate ochii Austriacilor cu toate foloasele materiale ce trag din dualism, a invocat și aceea, că ministerul de externe locuiește în Viena, ear' toți banii cheltuiți de institutele comune rămân în Austria. Documentul austriac numește aceste imputări „prea mititele pentru o discuție serioasă”.

Apoi se pune să combată din nou pe larg cu raționamentele științei economice și cu cifre obiecțiunile renunțului, venind a spune:

„Deasemenea sânt basate mai mult într'o fantasmă viuă decât pe o cumpănire trează și temerile onor. deputațiunii ungare, că, dacă capacitatea de a presta ar fi adusă în legătură cu numărul populațiilor, seala capacității de a presta ar trebui să fie suspusă din vreme în vreme și în conțelegere comună, unei revisiuni, prin ceea-ce luptele s'ar însuși...”

Îndreptându-se a combate acele cifre așa de îndemânatic grupate în renunțitul ungar și de care am pomenit ieri, documentul austriac zice că: „datele puse față în față de către deputațiunea ungară lasă de dorit încât privește nepreocuparea în concepțiune (a stărilor) și în corectitatea conclusiunilor”. Și pentru justificarea acestei critice despre elaboratul colegului său, Dr. Beer ese cu un aparat destul de convingător mai ales când ajunge a pune față în față mai multe tabele comparative de cifre, înfășoșând proporțiunea procentuală, în care stau cele două cote cu venitele sau cheltuețile fiecărei jumătăți a monarhiei, în restimpul dela 1868—1893.

Prin tabelele acestea, referentul austriac se crede îndreptățit a scrie:

„Din ele reese clar, că participarea reciprocă la cheltuețile comune în anul 1868 a fost potrivită, dar' dela 1878 încoace ea s'a deplasat spre defavorul Austriei, care de atunci, deși nu absolut, dar' procentual exprimat a trebuit să plătească o contribuție mai mare, decum s'ar fi putut cere dela ea cu drept cuvânt...”

Urmează încă o expunere largă a motivelor, pentru a expunerea largă a concluziilor, începându-și-le astfel:

„Baza de până acum nu este, cum zice onor. deputațiunea ungară, de aceea ce nu sânt toamă vrednice de încredere”, ci ea este pe deplin nevrednică de încredere și nu se poate de loc menține...”

„Bucuros gata a întinde mâna spre o înțelegere, deputațiunea austriacă, dărere! nu se află în pozițiune, de a se fuvoi cu propunerile onor. deputațiunii regnetrolare ungare și ea menține, în constanță diametrală cu d'nsa, și menține punctul seu de vedere, anume că starea financiară negreșit îmbunătățită a țerii de sub coroana Sf. Justificată... o sporire a cotei care s'a justificată...”

Pasagiul din urmă al nuntului acestuia sună: „Deputațiunea austriacă, cuprinsă de simțământul de drept și dreptate, este departe de a cere jertfe țerii coroanei ungare s'au a căuta să le încareze jertfe, care trec capabilitatea lor de a presta; trebuie însă să-și exprime regretrele ei, că onor. deputațiunea ungară crede a răspunde și ea principiului recunoscut și de ea, al dreptului și dreptății, când ține morțiș la o basă ce nu se poate de totului tot menține, în ciuda stărilor schimbate în atât de multe privințe. Ear' dacă se accentuează, că „a lua asupra” și o mai mare contribuție îi interzice nu numai datoria către sine însăși, dar' și către monarhie, de oare-ce acestei monarhii îi poate slui ca treaptă numai o Ungarie întărită în lăuntru”, — tot așa și deputațiunea austriacă este în poziție, a-și justifica pretenșiunea sa cu aceleași argumente, de oare-ce numai regatele și țerile (adecă Cis-lei-hania (Red. „Tribunei”) invitate în lăuntru și nu peste măsură încercate pe timp de pace, pot oferi un sprigiu sigur al monarhiei. Din timpuri vechi țerile austriace au adus întru susținerea monarhiei comune cele mai mari jertfe, cari au fost și spre folosul țerii coroanei ungare; ear' dac' Ungaria își sferbează, de sigur cu mândrie justițiabilă, existența sa de o mie de ani ca stat, participă nu toamă mică de avere și de sânge întru aceasta a contribuit Austria”.

Îndată-ce a primit deputațiunea ungară acest al doilea nuntiu austriac, un comunicat semificios atunci, a declarat că respinge din nou propunerile cuprinse în el, și-și menține punctul seu de vedere expus în primul ei renunțiu. Răspunsul în scris însă și-și l'asat până după vacanțe, ear' o știre publicată în foile de Sâmbătă, vestește că deputațiunea ungară se va întruni pe la mijlocul lunii Septemvrie întru acest scop.

După toate semnele cei din Austria, spriginiți de curentul pretutendenți antimaghiar, atât în public cât și în corpurile legislative (reichsrath și 17 diete), în corporațiunile economice și multe financiare, nu vor voi să cedeze întru nimic, astfel că de sigur earși va trebui să se facă mai întâiu învoială între guvernare și vor încerca a înnduplea deputațiunile lor respective a primii ceea-ce au hotărât guvernele.

Se poate însă, precum prevăd unii, că nici guvernele se nu se înțeleagă între ele din cauza situațiilor parlamentare reciproce, unde și dintr'o parte și din alta, sânt opoziții crâncene în sens intransigent.

În cas însă dacă nici între guverne și parlamente nu s'ar pută stabilii învoială, legea fundamentală prevede, cu cotele lehotărăștele domnitorul. Dar' și aici este încă un cusur: în legea austriacă despre dualism stă lămurit, că împăratul, înpre asemenea cas, hotărăște cota pe un an; pe când în legea respectivă ungară nu stă nimic despre un anumit răstimp, ci pur și simplu că „Monarhul hotărăște”. Așadar, dacă toate ar merge cu chiu cu vai până la hotărerea cotei prin M. Sa, la urma urmelor rămâne tot încă un cârlig, de care se poate acăța deputațiunea ungară și care poate duce la încercături serioase.

Ne-am dat silință a expune și a clarifica chestiunea cotei, ca a celei mai gingașe și grele de rezolvat, pe a celei mai importante chestiune lăuntrică în monarhie, chestie dela a cărei rezolvare depinde soarta ambelor ministere și încă multe alte importante lucruri, de care vom avē prilegiu a ne ocupa mult.

Sibiu, 25 August n.

Înalta vizită la București.

Am publicat până acum toate vocile importante, ce s'au găsit în presa cercurilor hotărâtoare asupra vizitei, pe Monarhul nostru va face la Curtea regală română, și am expus într'un articol și prima impresiune ce ni-a făcut știrea confirmată despre această înaltă vizită. — Fără îndoielă despre aceasta, de un caracter hotărât politic, va fi, în Septemvrie cel mai mare eveniment, și va rămâne însemnat și prin urmările sale pe timp îndelungat. De aceea înaltă vizită merită deosebită noastră atențiune, ca Români în general, și ca aderenți neclintiti și corecți ai partidului nostru național în special, cu atât mai vreo, pentru-că se aud deja șoapte, că cei-ce s'au hotărât a ne desbina, a ne slăbi și eventual a ne nimici organizația de partid, ca să ne pună earși sub curatelă străină, tocmai în preajma acestui mare eveniment, vor să-și inaugureze opera lor din mici interese pornită. Cu strălucirea acestui fapt vor să orbească oamenii, cu toții, ce se va desfășura atunci vor să îmbete pe naivii, ce se gălesc între noi, inspirându-le de nou vechea credință deșartă, că mântuirea noastră, nu dela noi, ci numai dela alții, ar pută să vină.

Eată de ce ne-am hotărât, ca într'o serie de articole să punem în lumina reală și adevărată marea eveniment din Septemvrie, căutând se împătăm, care ar fi importanța lui în genere și importanța lui special pentru noi, Românii din Ungaria și Transilvania.

Vom începe încă mâne cu publicarea acestor articole.

Cehii nu merg

la

conferența interparlamentară.

Cetim în „Národní Listy” dela 23 August:

„Precum este cunoscut, a VI-a conferență interparlamentară, ce s'a ținut anul trecut în Buxlla, a ales sub presiunea Maghiarilor și în ciuda energicului protest al membrilor români și sârbi ai conferenței, Budapesta ca oraș de intronbie a conferenței a VII-a în anul acesta, unde ea se va ține în zilele de 22—25 Septemvrie. Causa presiunii maghiare suspenționate stă lămurită în ochii fiecăruia: Maghiarii au vrut prin conferența interparlamentară să deie sârbării milenului o strălucire deosebită. Ei au vrut să-și pună în giurul capului lor gloriola iubirii de pace, de disputate și de toleranță națională, a căror ilustrare de totuși tot ciudată ni-o oferă modul de procedare al alor față cu Slovacia, România, Sârbii și Sașii din Ungaria. Pentru a-și ajunge mai lesne scopul, ei vor arangia în onoarea participanților conferenței grandioase sârbării, oferind membrilor călătoria gratis pe toate drumurile de fer și vaporele ungare, ba încă și va mai face cu patință să iee parte și la inaugurarea canalului în Porțile de-fer, inaugurare ce va avē loc sub auspiciile împăratului Francisc Iosif I.

Și deputații cehi: Dr. Herold, ingin. Kaftan, contele Kouni și Dr. Kramáns au primit această invitație. În același timp însă domni Dr. Herold și ingin. Kaftan, au primit dela presidentul grupului român al conferenței interparlamentare, fostul ministru Urechid, o scrisoare, în care întreaabă ce pozițiune au de gând a lua deputații cehi față cu a VII-a conferență din Budapesta, având în vedere stările cele-lă creat guvernul unguresc naționalităților nemaghiare. Dl Urechid a mai comunicat, că balcanice, potrivitvudu se exemplului dat de grupul românesc al conferenței, nu vor lua parte la a VII-a conferență interparlamentară din Budapesta. Comitetul executiv, chibzând zilele acestea asupra afacerii, a fusărcinat pe domnul ingin. Kaftan, să comunice printr'o scrisoare specială, la „Bureau central interparlementaire pour l'arbitrage international” în Berna, că având în vedere aspirarea ce o îndură naționalitățile nemaghiare din Ungaria, deputații cehi nu pot lua parte la a VII-a conferență interparlamentară din Budapesta, prin care, conform apelului comite-

tului ungar dela 1 Iulie 1896, are să fie sărbătorit „mileniul”, această amintire de o mie de ani a subjugării popoarelor slave din Ungaria. Despre această hotărâre a fost deosebită, presidentul grupului român al conferenței interparlamentare, senatorul dl Urechid”.

Conventicolul general dela Șeșești.

Gazeta Transilvaniei publică în fruntea numărului seu de ieri sub titlul de mai sus următorul articol, pe care îl reproducem pentru informațiunile noue, ce le cuprinde. Eată articolul întreg:

„Nu de giaba a făcut Vasile Lucaciu un șgomot atât de infernal din incidentul corospondenței de grăbina, ce a publicat-o „Tribuna”, nu de giaba a umfăit acest incident, făcând din el o mare și gravă chestiune.

Prevederea noastră se împlinește. Atacul desperat, injurăturile furioase ale lui Lucaciu auveau scopul lor preucogat: să manifesteze de fapt ruptura și desbinarea, ce de mult s'a săvârșit între el cu ortacii sei, și între soții lor de odinioară grupați astăzi în giurul „Tribunei”.

Precum am arătat deja în numărul trecut, Lucaciu anuță într'o altă scrisoare, publicată în foia dela Orăștie, că „pășește în acțiune”, căci „vede primejdia” și trebuie să omoare „canalia” dela „Tribuna”.

E vrea dar' de executarea „Tribunei” de azi, pentru-ca pe cadavrul ei să se înalte „Tribuna” de mâne, ce vrea s'o scoată tovărășia Slavici Brote-Lucaciu, ce să o folosească ca armă pentru amăgirea poporului și realizarea tendențelor, ce le urmăresc patronii lor, străini de simțămintele și de năzuințele noastre.

Sânt deja vechi aceste tendințe și vechiu este rojul de unelte al celor, cari le-au susținut aici la noi. Este dar' foarte potrivit titlul, ce vor ei să-l deie foaiei lor, numindu-o „Tribuna veche”. Nu se pot mângăia, că li-a scăpat din mână „Tribuna”, această armă a lor, cu care au lucrat dela 1884 încoace și care ajunsesse într'un timp chiar proprietatea lui Eugen Brote.

De când au fost alungați oamenii lor dela această foaie nu s'a simțit în stănul partidului nostru nici un gol; din contră s'a produs în organismul lui un proces favorabil, care semnifică un grad de însănătoșare, ajuns prin tăierea unei bube.

Că-i drept, procesul de purificare a rămas încă nesăvârșit, cangrena nu a dispărut cu totul; dar' ceea-ce nu s'a făcut, se mai putea face, și atunci li-ar fi fost pentru totdeauna imposibilită materilor străine, reprezentate nou în organismul național, producând în interiorul lui turburările și alterațiunile cele mai primejdioase.

Aceasta nu putea să convină acelei politice, care ținde de-a dreptul la înngunchiarea partidului național ardelenesc. De aceea Lucaciu a primit avizul să pășese în acțiune, ear' călugărul, — care s'a făcut vestit prin aceea, că-și bagă nasul unde nu-i țere oala — Vasiliie Margra, a fost trimis să cutreere tot Ardealul și toată Țeara-Ungurească, pentru ca să găsească aderenți la noul debut al vechilor unelte.

Avem informațiuni, că acest călugăr, care umbla rătăcind, trăgându-și leaful dela diecesa sa fără să-și facă a-cestoia nici un serviciu — lucru cam greu de înțeles în ziua de astăzi, — merge din casă în casă prin diferitele orașe și sate cu un apel, în care se zice, că de oare-ce nu se face nimic pentru mântuirea nației, s'a hotărât înființarea „Tribunei vechi”, care va lua earși în mână această gravă problemă. Pentru aceasta îi trebuie însă sprigin și, deci, sânt rugați toți Românii, cari vor să fie mântuiți — se înțelege, după dedesuptul apelului pentru eterna amintire a marelui lucrării, ce se pregătește.

Eată „acțiunea”, ce o anuță cu atâta aplomb și cu atâta tunet teatral Vasile Lucaciu!

Ceea-ce însă dă lucrului un colorit de tristă realitate este faptul că mai nouă a dlui Dr. Vasile Lucaciu, despre care am primit știrea ieri. Știrea se resumează în următoarele:

Vasile Lucaciu a conchemat pe ziua de Sfânta-Marie la Șeșești conventicolul general.

Ce i-s'a năzârît, ce nu, destul că Lucaciu s'a hotărât să cheme la această adunare generală a tovărășiei și pe acelești binevoitorul seu spriginitor de până acum, pe dl George Pop de Băsești, vicepreședintele comitetului național. Dar' de astă-dată n'a avut norocul favorării lui, căci presăcăm s'ntem informați din isvor sigur, dl George Pop a declinat dela sine categoric invitarea ce i-se face, răspunzând lui Lucaciu, că este „întristat și nepunzător” de ceea-ce se petrec și că nu poate participa la adunarea din Șeșești, de oare-ce în 27 August, dacă până atunci nu va fi închisă pentru „Manifest”, va fi la adunarea Asociațiunii în Lugoj.

Scrisoarea dlui Pop se încheie cu următoarele cuvinte foarte semnificative pentru „acțiunea”, ce se prepară: „...Dar' nici că aflu cu cale pronunțate particulare, ce ai în petto: dacă aș fi prezent, negreșit aș fi contra”.

Prin aceste rânduri se ilustrează în deajuns măsură acțiunea a lui Lucaciu, așa că nici n'ar mai fi lipsă de comentariu. Cu toate acestea va trebui să ne tragem odată seama de ceea-ce uneltesc, Lucaciu în tovarășia sei, care-ncet în public, mai în scris, mai în șoapte cuvântul-gogoriță — acțiune, care se înțelege va juca rolul principal în discursurile epocale, ce se vor ține în conventicolul general dela Șeșești, manifestând spiritul rășbionic, ce-l va înflăcări, ca contrapond față cu spiritul pacinic, ce va domni la adunarea literară din Lugoj”.

„O hotărâre funestă”.

O mână amicală ne trimite din București nrul 474, dela 9/21 August al Românului, ziar, ce apare sub direcțiunea dlui Vintilă C. A. Rosetti. Pe pagina primă găsim, spre umirea noastră, un articol, scris de cutare „ics”, prin care, nici mai mult, nici mai puțin este batjocorită politica de abstenență dela alegeri a partidului nostru național. Din ce incident, în ce scop?

Asta nu o știm — dar' dăm cu socoteala. Pentru-că incidentul, de care se leagă dl „ics” e așa de tras de pâr, așa de fals, încât legarea articolului de el, ni-se pare ca și omul, care în pericol de a se îneca să prime de un paiu. Dar' eată întreg articolul:

Ziarul „Le Temps” primește din Budapesta o corospondență despre situația naționalităților nemaghiare din Ungaria, în care corospondență se zice, că Românii, Slovaci și Sârbi au hotărât absoluta lor abținere dela alegerile legislative, cari vor avē loc în anul viitor 1897.

Știrea aceasta ne-a impresionat foarte rău și tot astfel credem, că va impresiona pe ori-ce patriot român, care urmărește cu atențiune luptele fraților nostri de maghiarii.

Ne pare rău, că Românii de peste munți fac jocul asupritorilor lor, abținându-se dela alegeri.

Cred oare cei de peste munți, că o asemenea tactică aduce vre-un folos naționalităților subjugate?

Ardelenii înțeleg oare lupta pentru liberarea lor de sub Unguri, în sensul de a se plânge și de a se boci tot mereu, că sânt lipsiți de drepturi și că sânt excluși dela legislația țerii? Noi am dori o luptă cât se poate de energică, căci nu cu ploconeli în față Europei ar pută Românii să ajungă la un rezultat favorabil.

Trebuie să atragem atenția Europei nu prin protestări platonice și abțineri dela alegerile legislative, ci printr'o sculare în masă a întregului popor, care să iee de dreptul parte la luptele politice.

Deci se impune celor de peste munți participarea la alegeri, căci numai cu modul acesta, majoritatea populațiunii se va interesa de chestia naționalităților și odată câștigată masele, s'a câștigat totul.

La mișcarea de peste munți, nu trebuie să iee parte numai cățiva, ci întreg poporul și numai atunci țeranul român va ști, că e nedreptățit, când va veni la urnă și va vedea



că pentru el e o altă lege și că votul lui nu valorează tot atâta, cât al Ungurului.

Sistemul de abținere însă, nu numai că nu va folosi mișcării naționaliste, ba chiar o va da înapoi, căci nu va fi un stimulent, o cauză care să dea naștere unei zgâțâni în toată țeara și cu modul acesta să determine o mișcare hostilă Maghiarilor.

O alegere pentru cameră, e întotdeauna un privilegiu de luptă, de desfășurarea ideilor și tocmai de aceasta ar trebui să se folosească Românii de peste munți. Precum vedem însă lucrurile se petrec tocmai altminterea.

Dar' nu e încă totul pierdut, mai e încă destul timp de a se reveni asupra acestei funeste hotărâri.

De aceea credem, că Românii își vor lua seama și vor admite cât mai neîntârziat tactica de agitație, singura care poate folosi într-una câtva'.

Să ne deee voe dl "ics", să-i spunem, că scrie cu prea mare ușurătate despre o cauză importantă. Parcă numai ieri-alaltă ieri ar fi auzit, că există în Ardeal și Ungaria o cauză română, o luptă a Românilor cu Maghiarii, și și aceasta o află din — Le Temps, din Paris.

Apoi Românul din Paris își ia informațiile despre Românii din Transilvania? Când s'a adus hotărârea Românilor, Slovacilor și Sârbilor de absolută abținere dela alegeri? În comun la congresul naționalităților din 11 August 1895. Și "Românul" numai acum, la 21 Aug. 1896 află despre aceasta? Și de ce se impresionează "foarte rău", de ce crede că "tot astfel va impresiona pe orice patriot român?" D'apoi hotărârile noastre, aduse în regulă de reprezentanții poporului, cari sunt în cunoștință de cauză, mai mult ca cei de peste munți, au se impresionează rău pe frații noștri? Curios! Și tocmai acum, când ni-se vorbește de împăcare cu Maghiarii caută Românul privilegiu să ni-o spună aceasta!

Primim sfaturi, ascultăm discuții academice, dacă e vorba să discutăm în principiu "activitatea" și "pasivitatea", dar' hotărârile ce le-am aduce, pretindem să ni-le respecteze măcar "frații noștri", dacă servicii frățești vor să ne facă. Alt cum ei numai ne strică, și când ne strică nouă, ei ajută dușmanilor noștri.

Pretindă frații noștri dela Maghiarii, cu cari vor să ne împace, egalitate de cens, pretindă împărțire egală a cercurilor, pretindă libertate la alegeri și încetarea barbariilor ce se săvârșesc, apoi după aceea pot zice, ca să intrăm la alegeri. S'au doar' nu știu despre toate acestea? Așa se vede, și asta e — funest!

### Alianța Bánffy-Sturdza.

Ținem să reproducem unele părți din articoli cu acest titlu al "Dreptății", articoli pe cari i-am remarcat deja ieri.

"E semnificativ! — zice "Dreptatea".

Tocmai pe timpul când ordonanțele cunoscute ministeriale, cari ni-au dizolvat (?) comitetul și partidul nostru național, ne țin mai tare în lanț, pe același timp nu mai înțelegeți s'vonurile despre împăcarea și mulțumirea noastră națională, prin cari are să ne ferească guvernul Bánffy! Și dacă nu vom voi a primi de bunăvoie fericirile, atunci "biciul deja e gata" pentru pielea noastră, precum văzurăm din vorbele părintelui V. Lucaciu.

Va se zică: împăcare și fericire cu tot prețul!

Nime altul decât Maiestatea Sa Regele Carol al României, apoi Bánffy și Sturdza doare acestea!

Nu se poate decât să fim plini de recunoștință față de Maiestatea Sa Regele Carol al României, pentru nobilele intenții față de noi și de țeara noastră. Nu au voit nici voesc Românii din "Ardeal" nici-o dată și nici-când să ajungă în Ungaria alte scopuri, decât buna înțelegere și împăcarea cu elementul maghiar, ca și cu celelalte naționalități, spre întărirea patriei comune și spre a ajunge la o viață suportabilă națională. Nu au voit nici voesc Românii din Ungaria a dimica sau slăbi statul ungar; nici intenții sau scopuri dușmănoase față de statul ungar sau față de ori-care naționalitate conlocuitoare nu au avut nici azi, ci tocmai din contră: intențiile cele mai curate și adevărat patriotice le-au avut. Românii d'aci au făcut și fac toate posibilele concesii elementului așa zis: alcătuitor de stat, cedându-i multe prioriități politice-naționale, de cari Românii nici că vreau să se atingă, necum să le reclame și pentru d'oiși, d. e. prioritatea limbii maghiare în parlamentul țării, în legislațiune, la Curtea regală etc. etc. Dar' au cerut și cer Românii și pentru d'oiși aceea, ce e nelucrușurat de lipsă pentru existența lor națională: limbă și indivi-

dualitate națională, drepturile de concetățeni în egală măsură cu Maghiarii la alegeri, administrațiune, justiție, autonomie bisericească școlară și garantarea acestora prin lege. Românii nu au cerut, nici cer nimic ce nu ar fi firesc și echitabil, nimic ce nu li-se poate da, sau dacă li-s'ar da, ar fi spre stricăre fie statului, fie națiunii maghiare sau altei cutărei naționalități conlocuitoare. Românii, în fine, nu au voit nici voesc a înghiți pe cineva, ci ei se apără de înghițire din partea altora.

Se înțelege dar' de sine, că cu puțină bunăvoință din partea elementului predominant toate acestea s'ar pute realiza în măsură completă și în scurt timp, mai ales dacă și M. Sa Împăratul-Regele nostru încă ar consimți, ceea-ce nu tragem la îndoială.

Și tot de sine înțeles este, că un singur cuvânt, rostit din partea Maiestății Sale, a Regelui Carol, o singură mișcare pornită în această direcțiune la locurile competente ale Ungariei, pe noi ne deobligă foarte tare.

Cu toate acestea însă ne credem în drept a accentua, că pe cât de rușt ne obligă grațiositatea și bunăvoința M. Sale a Regelui, pe atât de mult ne-ar întrista un amestec direct sau indirect în cauză al guvernului actual al Maiestății Sale Regelui României.

Acest amestec nu numai că nu ne poate încâlzi, ci din contră: ne înghiață inimile; nu numai că nu ni-ar deschide speranțe solide și serioase la ajungerea scopului și la realizarea nobililor tendențe ale Maiestății Sale, ci din contră: ni-le-ar răpi.

Motivul nostru pentru aceste temeri sunt ușor de înțeles. Ele sunt de natură delicată, cari ating propria noastră demnitate cetățenească-națională, apoi organismul nostru și solidaritatea noastră politică națională; sunt apoi de aceea cari dau anse la multe și diferite bănuiele și dintr'o parte și dintr'alta, ear' bănuielele sau să le zicem pe nume: pactările de noi, fără noi și peste capetele noastre, încungiușurate de bănuiele, nu pot duce nici-decât la rezultat bun și durabil.

Caută să înțelegem acestea pe temeiul experiențelor trecutului nu prea îndepărtat, față de cari actualul guvern al României nu stă tocmai departe. Le vom și atinge pe acestea așa, numai în treacă.

Noi, Românii din Ungaria, va se zică "Ardelenii" începuserăm a ne consolida binișor și nime dintre ai noștri nu a putut băga vrajbă și desbinare între noi. Numai veniturile din România ni-au descoperit căsuța. Tendința întregă a acestor venituri azi este dată pe față. În prima linie ne împinșeră cu grămada în temuiță, în a doua linie prin pârșirile demonstrative și lărmuitoare înscenate în România, dedeau mereu indemn și motive guvernului din Budapesta spre a ne sugruma zi de zi câte una din libertățile avute, până când ne-au băgat în lanțuri și cu mâinile și cu picioarele. La urmă, ca încoronare a operei, și după "agrațiarie", urmă și "crisa", respective scisiunea sau spargerea comitetului nostru național! Va se zică: vântul din România ni-a dus și dărmat tot ce noi, bieții de noi, ne agonisiserăm cu cruntă sudoare. Organele acestui vânt erau Slavici, Brote, Lucaciu etc., cari și azi sunt aceleași.

Ce scop aveau toate acestea?

E evident: să ne umilească total, ca să ni-se poată scoate ochii cu nimic, în chip de grație și de fericire! Căci numai pe cănele ținut legat în lanț, lipsit de ori-ce libertate și de ori-ce nutremânt, îl poți fericii chiar și numai prin o picătură de apă sau prin o coajă de mălaiu, ce din grație i-o dai.

Intențiunile se continuă tot mereu și azi și tot numai spre scopul întindării și umilirii, ear' agrațiarile, dacă obvin, se fac tot numai cu scopul ca să recunoaștem odată, că neamul nostru întreg este fericit și îndestulit!...

Până azi însă aceste apucături nu au succes. Domni au rămas domni și omnipotenți, eară noi am rămas înlănuțiți, ce-i drept, dar' nu mai puțin ca nedespășiți de programul nostru național, de convingerea și conștiința, că avem să rămănem solidari.

Eată cauza grăbirii și întezirii "împăcării și fericirii" la care cu biciul în mână, adică cu înființarea Tribuna Veche voesc să ne aducă. Au descompus, dizolvat, divizat, spart comitetul național, pus-au patri grele pe pieptul nostru național, dar' internele noastre convingeri nu le-au putut nici descompune, nici dizolva, nici divisa, nici sparge. A-i e buba. Asta voesc să o facă DD. Bánffy-Sturdza — cu biciul în mână!

Trecând apoi se arete cum vor se face, ca se ne desbine, Dreptatea pornește dintr'o informațiune a Epociei, așa cum au reproduc-o ziarele ungurești.

"Se pregătesc — scrie "Epoca" — lucruri serioase spre scderea "chestiunii naționale". Ceea-ce deja în iarna trecută s'a plănușit, acum are să se realizeze. Legăturile secrete între Bánffy și Sturdza s'ad pe cea

mai bună cale spre a deveni fructificate, ca să reboifice bine pe amicii dlui Sturdza, eludând pe Români și cauza națională. E vorba — zice "Epoca" — că câțiva dintre conducătorii români de partid vor intra în parlamentul Ungariei. Președintele consiliului ministerial al României a trimis în Ardeal pe unul dintre acreditații sei, dl Ioan Bianu, ca să îndemne pe Români a alege deputați dietali români, de partidul guvernamental. În schimb pentru asta Bánffy a promis Românilor 20 (douăzeci) de locuri în dieta țării. Aceste știri le avem din fonte autentice".

Se știe și din experiență, zice "Dreptatea" — că în aceste afaceri "Epoca" este bine informată; prin urmare nu mai avem nici un motiv de a rămâne în dubiu asupra demnei și nobilei "alianțe secrete Bánffy-Sturdza", în scopul de a ne feriți pe noi și Ungaria.

Cunoscute ne sânt și vederile "mărețe" ale companiei Slavici-Brote cari merg într-acolo, ca noi, Românii, "să ne punem pe o basă de pe care Maghiarii pot să se înțeleagă cu noi, care va se zică: să ne lăpădam de programul nostru național!..."

Cu alte cuvinte explicând treaba, reese că dl Sturdza s'a angajat a da lui Bánffy mână de ajutor spre a eluda — după puțină, firește — programul nostru național, a face lui Bánffy posibil de a ne ignora total ca partid sau corp național existent în acest stat, privindu-ne ca ne-existenți.

Eată de ce a fost lui Hieronymi bine-venită ocaziunea ce i-s'a dat, spre a declara de dizolvat comitetul și partidul național! Eată enigma!

Pricepem pe Bánffy și cuprindem pe deplin interesele ce politica sovinișică-maghiară le are, pentru-ca să poată tracta cu noi așa, cum vrea se tracteze; dar' nu pricepem, o mărturisim pe un unic Dumnezeu, ce scopuri sau interese poate ave și urmări dl D. Sturdza, când primește astfel de angajamente? Căci este imposibil ca România, ca stat, să aibe ceva interes la, sau din eludarea noastră politică; este imposibil ca aceste meschine apucături ale "aliaților" se corespundă cătuși de puțin la intențiunile în-trădevăr nobile, ale Maiestății Sale Regelui Carol. Din contră: ele lucră doară numai spre a eluda aceste intențiuni.

De mai demult se șoptia din unele părți, inițiate în politica personală a dlui Sturdza, că rarele vederi politice-diplomatice ale d-sale culminează în convingerea: "că pe noi, pe Români din Ardeal, trebuie să ne sacrificie, spre a pute mântui România". Sânt oameni demni de toată încrederea cei-ce ne spuneau aceasta, dar' cu toate acestea nouă nu ne venia să credem această veste întru toate și să o primim de bani buni.

Acum însă, când pare-ni-se că vedem cu ochii "sulevarea lucrării, caută să ne întărim în credința, că om. domn D. Sturdza întrădevăr este pătuns de suspomenita sa credință, și că numai acest interes poate să-i servească drept scop sau motive la măreța sa "alianță secretă cu Bánffy".

Dacă ar fi ca acest interes să-l urmărească dl Sturdza, marele bărbat național-liberal al României, atunci nouă nu ne-ar mai rămâne decât a-i răspunde cu un "alios vidimus ventos". Poftescă a-și încerca norocul cu vredniciei sei argați: Slavici-Brote-Lucaciu; joace-și după plac mendrele, dar' fie sigur, că lucră în contra intereselor statului seu propriu.

Poftescă dl Bánffy a aduce încă 20 de Goldiși în dieta țării. Poftescă a da părintelui Lucaciu "biciul în mână" — cu ajutorul bugetului secret, de aici sus din România; poftescă a ne ignora și a desconsidera cătu-i place organismul și solidaritatea noastră politică-națională, noi totuși cutezăm a-i răspunde, că — a trecut timpul de a pute face ceva durabil de noi fără noi, și de a ne ignora. Griji-vom noi înșine de manifestarea noastră!

Au mai fost timpuri și sisteme guvernamentale și Români șarlatani-politici, cari ameiând și seducând masa mare a poporului român, au răpit-o și dus-o cu sine. Dar' au dus-o numai până la câte o desamăgire, până la câte o fugenunchiare. La moarte și perire națională — nici-o dată!

Era destul câte un singur om, câte o singură voce sinceră și curată, ca să abată poporul și prin asta, să zădărnicească toate planurile ascunse, după cari plecaseră masele. Și azi, har Domnului, poporul român are zeci, sute și mii de astfel de minți luminate, cari nu dorm, ci veghiază.

Poftescă onorabila "alianță secretă" a-și juca mendrele cum îi place, cu păpușele sale ornate și înțotonate. Noi n'avem decât a le zice: puneți-vă pofta în cuiu!

### Gimnasiile noastre.

Raport pe baza programelor din 1895/6.

VI.

#### Conspect general și date statistice.

Sfârșind cu expunerea datelor din viața anului trecut a gimnasiilor noastre, constatăm, căfice privește numărul școlărilor au fost examinați cu finea anului: la Blaj 503, la Brașov 303, la Beiuș 326, la Năsăud 238, la Brad 112. Suma: 1482.

Din acestia, după confesiune au fost:

	gr.-cat.	gr.-or.	rom.-cat.	ev.-lut.	ref.	israeliți
Blaj	396	97	4	1	5	
Brașov	36	264	—	2	1	
Beiuș	139	129	23	5	30	
Năsăud	186	51	1	—	—	
Brad	4	104	2	—	2	
<b>Suma:</b>	<b>761</b>	<b>645</b>	<b>30</b>	<b>8</b>	<b>38</b>	

#### După naționalitate:

	Români	Maghiari	Germani	Alte naț.
Blaj	494	8	1	—
Brașov	300	—	—	3
Beiuș	268	58	—	—
Năsăud	237	—	1	—
Brad	108	2	—	2
<b>Suma:</b>	<b>1407</b>	<b>68</b>	<b>2</b>	<b>5</b>

#### După progresul în studiile ordinare:

	cu eminenți	cu buni	cu su-cient	cu un-ne-sufic.	cu doi cu mai nesu-multii ne-sufic.
Blaj	23	84	243	77	29
Brașov	72	71	78	42	10
Beiuș	31	95	142	36	13
Năsăud	12	17	143	37	18
Brad	20	31	28	15	1
<b>Suma:</b>	<b>158</b>	<b>298</b>	<b>634</b>	<b>207</b>	<b>71</b>

#### După purtarea morală:

	bună	legală	puțin legală
Blaj	408	94	1
Brașov	251	50	2
Beiuș	277	48	—
Năsăud	183	51	—
Brad	87	22	3
<b>Suma:</b>	<b>1206</b>	<b>265</b>	<b>6</b>

Au trecut examenul de maturitate cu finea anului: la Blaj 18, la Brașov 11, la Beiuș 37, la Năsăud 24. Suma: 90.

Conspectul orelor pe săptămână ne spune, că B'ajul a avut 240 ore, Brașovul 248 ore, Beiușul 232, Năsăudul 231, Bradul 118.

Limba română s'a propus în B'aj la săptămână cu 26 ore, la Brașov 27 ore, la Beiuș 17 ore, la Năsăud 24 ore, la Brad 14 ore. Suma: 118 ore.

Limba maghiară: la Blaj 27 ore, la Brașov 23 ore, la Beiuș 28 ore, la Năsăud 26 ore, la Brad 13 ore. Suma: 117 ore.

Higiiena este introdusă ca studiu obligat cu 2 ore pe săptămână numai la gimnaziul din Brașov. Limba franceză ca studiu facultativ, se propune după programe numai la gimnaziile din Blaj și Brașov; ear' stenografiia numai în Beiuș.

Internate de băieți sânt numai pe lângă gimnaziile din Blaj și Beiuș.

Clase paralele (divisionare) are numai gimnaziul din Blaj și anume pentru 1, 2 și a 3-a cl. gimnasia.

Acestea sânt datele de căpetenie, pe cari am ținut a le pune în relief publicului românesc, cu dorința, ca cetindu-le se poată judeca neprecuțat, asupra mersului instrucției în gimnaziile noastre.

### Semne de „împăcare“.

Oprirea unei conferențe învățătorești.

— Raport special al "Tribunei" —

Coșteiu, la 9/21 August 1896.

Conferențele învățătorești reactivate în anul acesta prin Ven. consistor diecesan — al Caransebeșului — pentru tractul Vârșetului, aveau să se țină în comuna Coșteiu.

Organele politice din această frumoasă comună românească însă n'au putut rezista dorinței de a-și câștiga merite patriotice, și astfel spre gloria statului millenar au oprit conferența.

Era mare pericol pentru "ideea de stat"! Învățătorii români adunați în număr considerabil — din întreg tractul — aveau să tracteze chestii didactice!

În dimineața zilei din 7 l. c. v., când conferența avea să se înceapă, se șoptia în comună, că ea va fi oprită. De aceea preotul și președintele com. par., părintele Avram Corcea, a mers la casa comună ca să se convingă despre adevăr. Aici i-se împărțese, că da, vor oprit conferența, pentru că nu este înșinuată primăriei.

Li-s'a arătat apoi circularul consistorial și li-s'a spus:

"Deși conferența nu se poate califica de adunare, care trebuie înșinuată, fiind de caracter pur didactic și ordinată prin autoritățile noastre bisericești, totuși — ca să nu se zădărnicească o lucrare folositoare pentru învățătorii — o înșinez acum verbal, ori dacă aceasta nu e suficient, vă pot trimite înșinuată în scris".

După-ce s'a promis, că vor concede (?) conferența dacă o va înșina în scris, preotul se depărtează și trimite dela școală înșinuată.

Dar ce se vedem?

Nici bine nu s'au adunat învățătorii în școală și eată ne pomem în trei gendarmi, echipați cum trebuie, cari provoacă pe învățătorii ca să se depărteze din școală. Toate încercările de capacitate rămân zădărnice. Conferența se declară pe astăzi de oprită, mâne însă este concesă, căci abia acum s'a înșinuat.

Cu aceste credeam că vom ave pace. Dar' de unde!

A doua zi după amezii vine sergentul de gendarmi cu o telegramă dela vicecomitele, în care acesta ordinescă, că numai astfel să permită ținerea conferenței, dacă se va prezenta protopreturei din Vârșet statutele Reuniunii aprobate!

Rea voință acoperită cu o nepricepere Ce ere de a face conferența cu Reuniunea învățătorilor?

Nu voesc să distingă aceste două corporații felurite, spre a ne pute șicana.

În urma acestei noue măsuri volnice, învățătorii au hotărât să meargă la colegii lor din apropiere, la Jam, unde făcă să țină conferențe, spre a lua parte la acelea.

Amintesc, că în ziua primă — după oprită — învățătorii în corpore au cercetat pe colegii lor adunați în Jam. Acestia au reînțors visita în ziua a doua, tocmai pe timpul când sergentul de gendarmi a venit cu telegrama dela vicecomitele.

Discuții enimate s'au urmat apoi pe stradă — până la ospătărie. Aici adunați — peste 30 învățătorii — au întonat cu toții un: „Deșteaptă-te Române“, care în liniștea serii, cu capetele descoperite parea o rugăciune și o protestare puternică în contra volniciei asupritorilor.

Mâne-zi s'a continuat și s'au înșinat conferența întreruptă în Jam.

Eată semne evidente din partea stăpânirii despre dispoziția lor de împăcare și îndulcire a Românilui.

Învățătorii lor sânt primiți cu bratele deschise la trgul din Budapesta, până și de ministrul cultelor. Ai noștri sânt primiți de baionetele gendarmilor!

Fie-le de bine. Noi vom ținé minte!

### ASTRA.

#### Raport general

despre activitatea comitetului central al "Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român" în decursul anului 1895.

Din raportul general din estan al Asociațiunii extregem următoarele:

#### I. Ședințele comitetului.

În decursul anului 1895, comitetul central a ținut 24 ședințe, 12 ordinare, 12 extraordinare. Numerii exhibitelor în 1895 au fost 570 (1894: 511).

Conclusele adunării generale din anul trecut s'au executat toate, afară de mici excepțiuni, a căror finalizare după natura lucrului se află încă în curs. În special se amintește, că în nexul indigitărilor adunării generale precedente, comitetul central a luat stricte dispoziții pentru încasarea regulată a taxelor de membri, pentru sporirea numărului membrilor și pentru redactarea organului Asociațiunii pe lângă un cuprins și format mai corăspunzător exigențelor timpului modern. Și crede a pute constata, că și în punctul acesta s'a obținut rezultatul dorit.

Relativ la propunerea dlui I. Costin, preot și redactor în Sibiu, în chestiunea explicării legilor statului pentru trebuințele poporului, ce s'a transpus comitetului central spre a studia și raporta (nr. prot. 19 lit. b. 1895), se prezentă raportul special din partea comitetului cu exhibit separat. Ear' întru executarea concludului (nr. prot. 19 lit. c. 1895) pentru conferența unui stipendiu de 100 fl. vre-unui tânăr din Munții-Apuseni, ca să urmeze o școală de sculptură în lemn sau peatră, comitetul central a exersat timpul seu concurs, la care însă n'a reflectat decât un singur concurent, și acela i-s'a retrăș concursul, primind dela stat un asemenea ajutor. Rămănușt stipendiu vacant pro 1895/6, comitetul l'a votat drept ajutor pro 1895/6 tânărului Alexandru C. Liuba, absolvent al prepsrandiei române din Caransebeș, de prezent elev la școala de belearte din München, și a exersat de nou concurs pentru conferența stipendiuului cu începutul anului școlar viitor.

În legătură cu acestea se aduce la cunoștință onoratei adunări generale, că noul comitet central al Asociațiunii, ales în Blaj la 28 August 1895 pe un nou period de trei ani 1895—1898, s'a constituit îndată după adunarea generală și a început activitatea sa. Ear' funcționării conform usului din trecut,



au intrat în funcțiune numai la 1 Ianuarie 1896. Dintre membrii noului comitet însă...

REVISTA PRESEI.

Presă română. Gazeta Transilvaniei (nr. 177) publică în loc de frunte un articol „Convențiunea generală dela Șiești“...

Dreptatea (nr. 177) din incidentul unei corespondențe din București publicată în ziarul „Alkotmány“ scrie un prim-articol „Concesiunii măruntă“...

Vorbind despre o eventuală alăturare a României la tripla alianță — zice, că deși e posibilă și chiar și dacă Regele Carol ar voi-o...

CRONICĂ

Sibiu, 25 Aug. n. 1896.

Astră la Lugoj. Din Lugoj ni se raportează, că pe lângă biroul central constituit pe durata adunării generale și a festivităților...

Părechea regală română dela sosirea sa în Ragaz, continuă regulat cura începută, și sănătatea sa este din cele mai satisfăcătoare.

Vine Astra!

Sub titlul acesta „Foiaia Diecesană“, organ al eparchiei gr.-or. rom. a Caransebeșului, scrie:

„Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“ sau pe scurt „Astra“, își va ține în zilele de 15/27 și 16/28 l. c. adunarea generală...

Distincțiune. Monarhul nostru a conferit priorului mănăstirii Sucevița, I. P. C. Săle arhimandritului mitrofor Darion Filipovici crucea de comandă al ordinului Francisc-Iosif.

Armată otrăvită. Dia Viena se telegrafează, că în căsarma călărășilor din Iosefin, s'a întâmplat un caz ce a pus pe grije atât armata de acolo, cât și pe autoritățile militare.

Ministru în Bucovina. Se știe, că ministrul austriac de agricultură va face o călătorie prin Bucovina în zilele din 5—12 Septembrie st. n. a. c.

Avis. Avem onoare a aduce la cunoștința părinților interesați, că înscrierile la școala de fete a „Reuniunii femeilor române sălăgene“ se vor începe la 1 Septembrie a. c. st. n., ear' prelegerile regulate își vor lua începutul la 7 Septembrie st. n.

Sănătatea copiilor. O carte din cele mai folositoare pentru toți părinții de familie a apărut de curând în cunoscuta editură a librăriei Ignatz Hertz.

Conjurațiune în contra Sultanului din Maroc. În orașul Tangor din Maroc s'a descoperit o conjurație, cu scopul de a răsturna de pe tron pe actualul Sultan de acolo.

Foc mare. În comuna Gyurfalău din giurul Clojului a izbucnit în 23 a. l. c. un foc foarte mare.

9 ore dimineața și abia a putut fi localizat pe la 4 ore în dimineața următoare, prin ajutorul pompierilor din Cluj și a satelor din jur...

Răspunsul dlui Băban.

Șiești, 21 August 1896.

Onorată Redacțiune!

Din corespondența dlui Eugeniu Dredeanu, dată din Dumbrăvița, 17 August se poate vedea clar, ce valoare au informațiunile lui.

În nr. 160 al „Tribunei“, când încă nu era descoperit, scria, că milleniul s'arbat în școala noastră s'a ținut în prezența mai multor preoți și învățători...

Pentru aceea scriu dară aceste orduri pentru „Tribuna“ ca să dau informațiune adevărată, nu cumva marele public să rămână în rătăcire.

Declară aici înaintea opiniei publice de nou, ce am declarat și mai înainte în scris, împreună cu întreg senatul nostru școlar, cu antistia comunală și cu tot poporul...

De „programul statoric de autoritățile competente“, nu am absolut nici o cunoștință. Zice dl Eugeniu Dredeanu, că „a văzut cu ochii sei proprii, prunci școlari mergând cu cărțile subsoară la școală, în acel timp al zilei.“

Eu sunt un om în vîrstă, docent deja de 33 de ani, părintele unei familii numeroase. În onoare am îmbetrînit, și om cu caracter am fost, și cu purtare nepetată...

Pe mine nu mă poate terorisă nime, sînt om iubitor de libertate, supus datorințelor mele, și stăpîn peste voința mea.

S'a pornit în contra mea cercetare aspră, am fost exhortat la pretură, am fost aspră, am fost exhortat la pretură, am fost aspră, am fost exhortat la pretură...

Ce ajunge și căl călă provocarea dlui Dredeanu la caracterul și onoarea preotească, o știm noi, cari îl cunoaștem de aproape...

Până acum ne denunța pe la guvernul politic și diecesan, acuma și-a luat rol de denunciant în cauze naționale.

Vasile Băban, docent. Aseastă epistolă o am descris eu pentru tătuca.

Sosiți în Sibiu. În 25 August n. 1896. Hotel „Impăratul Romanilor.“ Porr, director din Brașov.

Posta redacțiunii. Dnl J. J. în Visag. Articolul nu ni-a sosit. Despre V. G. B. nu știm nimic.

Hotel „Impăratul Romanilor.“ Porr, director din Brașov. Dr. Feder, medic de regiment și I. Magyarosi, oficial din Cluj.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 22 Aug. n. 1896.

Table with multiple columns: Mărfuri, Prețuri per 100 chilogr., etc. Includes items like Grâu, Cămină, etc.

Table titled 'Cursul pieții din Sibiu.' with columns for various goods and prices.

Table titled 'Bursa de Budapesta.' with columns for exchange rates and prices.

Table titled 'Bursa de Viena.' with columns for exchange rates and prices.

Table titled 'Bursa de București.' with columns for exchange rates and prices.



## Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“ ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

asigurează prelungă condițiile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătită:

Despăgubiri pentru danne cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1,095,828.40	Suma fl. 934,639.71

**2,030.468 fl. 11 cr.**

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la  
**960.343 fl. 42 cr.**

**Prospecte și formulare se dau gratis.**

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cismăilei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

### Însoțirile de credit

împreună cu

însoțiri de consum, de vânzare, de vițieri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

### Îndreptare practică

pentru

lăfintarea și conducerea de astfel de însoțiri

de  
**F. W. RAIFFEISEN.**

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

**Dr. Aurel Brote,**

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“.

EDITURA

„Reununii rom. de agricultură din comitatul Sibiuului“.  
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

„Tipografia“,  
soc. pe acțiuni în Sibiu.

### Două cărți folositoare

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în  
librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni,  
Sibiu, strada Poplăcii 15:

**INDREPTAR PRACTIC**

ÎN  
**ECONOMIA RURALĂ**

compus de

celi 12 preoți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

**COMASĂRILE**

de

Elia Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

A doua edițiune

### ȚINEREA VITELOR

de

**Eugen Brote,**

president al „Benevolenței române de agricultură din  
comitatul Sibiu“.

Prețul unui exemplar 12 cr. v. a.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu  
se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

**Die rechtliche Grundlage des Dualismus**

Basa de drept a dualismului

de

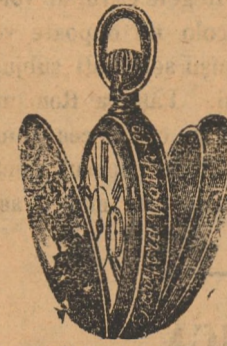
**Dr. N. D. cavalier de Preda.**

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

**Dr. Carol Lueger.**

## NOU! Orologiul de reformă NOU!

„STEUA“  
al Companiei Watch



va delătura cu totul orologioarele helvețiene. Orologiul de reformă, care reprezintă un sistem de orologioare cu deservire nou, este încăt privește exactitatea și precisiunea, unic în felul seu. Orologiul de reformă se lîferează în masive cutioare de aur-façon, ciselate artistic. **Aurul-façon** e un nou aliaj aurii de metal, de origine americană, dar n ci-decum numai o aurire sau poleire externă, ci aceeași coloare aurie ca și afară trece prin întreg



metalul, în toate părțile și ea resistă chiar și acidului întoamă ca aurul veritabil. Orologioarele de reformă sînt în puterea unui aliaj cu totul nou și original, nu se poate deosebi de orologioarele de aur veritabil nici chiar de specialiști, atât cu privire la exterior, cât și cu privire la nobila și artistică prelucrare. Noi luăm pentru orologioarele de reformă ale Companiei Hartford Watch cea mai extinsă garanție, că ele nu-și perd nici-odată **asemenarea lor cu aurul**. Prețul cu 3 capacuri (capacuri săritoare Savonette) de aur-façon numai 5 fl. **numai fl. 5.—** aur-façon numai 5 fl.



Prețul

Rugăm a nu se schimba „Orologiul de reformă“ al Companiei de orologioare Hartford Watch cu fabricate asemănătoare de mai puțină valoare. Fiecare orologioare provăzut cu marcă. [1778] 4—6

Expedarea numai pe lângă rambursă prin firma de orologioare

**Anton Rix & Bruder,**

Viena, II., Parterstrasse 16.

**Lanțuri de aur-façon acomodată fl. 1.—**

## 3 studenți se primesc în Blaj

la subscrisul în cost și cuartir, în etate până la 15 ani, chilie separată sănătoasă cu 2 ferestri de cătră stradă, curte și grădină mare, pentru 12 florini pe lună.

Blaj, în 20 August 1896.

**Alexandru Fülep,**  
comerciant.

[1962] 2—2

# Biblioteca lui George Barițiu.

👉 Cele mai ieftine cărți românești! 👈

Librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni din Sibiu ajunse în posesiunea unei mari părți din biblioteca lăsată de neuitatul

## GEORGE BARIȚIU

se află în plăcuta poziție de a oferi publicului românesc cărți prețioase cu cel mai redus preț.

👉 „Istoria Transilvaniei“. 👈

Marele op al regretatului nostru istoric:

„PĂRȚI ALESE DIN ISTORIA TRANSILVANIEI“,

pe 200 de ani din urmă (3 volume). Se poate procura cu **preț redus**. Anume:

Vol. I. broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30. Vol. II. broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Vol. III. broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80. Opol întreg broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese fl. și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

„Dicționarul ungueresc-românesc“.

Broșurat în loc de fl. 2.50 costă acum numai fl. 1.50. Legat costă numai fl. 2.50.

👉 Alte cărți rari și prețioase. 👈

**Prețuri reduse:**

**Dicționarul limbii române**, după însărcinarea dată de societatea academică română, elaborat ca proiect de *A. T. Laurian* și *I. C. Massimu*. Colaboratori *Iosif Hodoș* și *George Barițiu*. — București 1876, opul complet numai 4 fl.

**Glossariu**, care cuprinde *vorbele din limba română străine* prin originea sau forma lor, precum și cele de origine înduioasă. Elaborat de *A. T. Laurian* și *I. C. Massimu*. București 1871, 584 pagini numai 50 cr.

**Othello**, novelă de Wilh. Hauf, traducere. 81 pagini numai 10 cr.

**Responsabilitatea ministerială**. Discursul de reîntrare al procurorului general și răspunsul prim-președintelui înaltei curți de cassatiune și de justiție la 16 August 1866 cu un apendice. București 1866, 57 pagini numai 10 cr.

**Criticele „istorice“** ale lui Iosif Sterea de Kerpenyes scărmanate — informațiune tipărită ca manuscris de *George Barițiu*. Sibiu 1892. 22 pagini 5 cr.

**Două drame familiare**, lectură pentru tinerimea de sexul femeiesc. Sibiu 1891. 44 pag. numai 20 cr.

**Aotele onferenței electorale** a reprezentanților alegătorilor români din Ungaria și Transilvania, ținută în Sibiu la 1, 2 și 3 Iunie 1884. — Sibiu, 1884 84 pag. numai 20 cr.

**Tesaur de Monumente istorice**, atât din vechiu tipărite cât și manuscrise, cea mai mare parte străine, adunate, publicate cu prefațe și note ilustrate de *A. Papin Ilarianu*. (Tomul II. și III.) București 1864 à 1 fl. 50 cr.

**Două raporturi** de-ale acelor prefecti de legiuni românești, cari în anul 1848/9 au susținut luptele cu insurgenții unguri până la reîntrarea trupelor imperiale în Transilvania. — Sibiu 1884. 80 pagini numai 15 cr.

**Opurile lui Caiu Corneliu Tacit**, traduse de Gavriil I. Munteanu, director și profesor, date în tipar sub auspiciile societății academice după încetarea din viață a traducătorului (Biografia traducătorului anexată). Sibiu 1871 1 fl.

**Darea de seamă asupra procesului politic de presă** al dlui *George Barițiu*, redact. „Observatorului“, în cestiunea colectelor pentru soldații români răniți. (Pertractarea finală din 30 Aprilie n. 1879). În loc de 25 cr. acum numai 10 cr.